Pocztową należytość uiszczono ryczałtem.
Почтову оплату заплачено гуртом

РІК III. ЛЬВІВ, 15. ЧЕРВНЯ 1929. Ч. 11.

УКРАЇНСЬКИЙ ЕМІҐРАНТ

Орґан Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами у Львові
ВИХОДИТЬ ДВІЧІ В МІСЯЦЬ.

Редакція і Адм.: Львів, Городецька 95, . пов. Чекове конто П. К. О. 153.315. Телефон 37-14.

Річна передплата на рік 1928: В краю — річно 8 зол., піврічно 4 зол. чвертьрічно; 2 зол. в Америці і Канаді — 1 дол. в Бразилії — 2·50 мільрайси; в Аргентині — 3·50 песа; у Франції — 15 франків; в Німеччині — 4 марки. Один прим. 35 с.

Про поглиблення праці Т. О. Н. У. Е.

ДОТЕПЕРІШНІ УСПІХИ.

Дня 15 червня ц. р. відбудуться четверті Загальні Збори членів Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами у Львові.

Перші два роки 1925 і 1926 істнування товариства виповнені були працею над його орґанізацією і впровадженням в співпрацю з іншими цего роду товариствами других народів. Роки 1927-8 виповнені були навязуванням безпосередньої лучности товариства з масами українських еміґрантів і розвинена була на широку скалю інформац. служба для наших еміґрантів. Оба попередні періоди праці на загал були успішні і молоде наше товариство в тому часі зєднало собі загальне признання серед широких мас еміґрантів і серед української суспільности. Сьогодні має наше товариство добре набуті горожанські права на рівні з другими орґанізаціями в краю і заграницею і стоїть в рівному ряді з міжнародніми товариствами опіки над еміґрантами.

Підчеркнути треба, що в другому періоді своєї праці товариство попри інформаційну службу в великій мірі причинилося до викорінення ріжного роду еміґраційних аґентів, в чому було помічним державним установам.

НЕДОСТАЧІ В ОРҐАНІЗАЦІЇ.

Осягнені успіхи товариства не сміють закрити ні перед Управою товариства, ні перед широкою суспільною опінією, що в його орґанізації є ще багато недостач і прогалин. Передовсім ціла Волинь досі майже неприступна була для зорґанізовання там інформаційної служби і боротьби з еміґраційними аґентами, які в ріжний спосіб ведуть там ще сьогодні свої ганьблячі махінації і злодійства. Також не всюди є зорґанізовані місцеві кружки товариства, яких завданням є поміч еміґрантам в ріжних конкретних випадках звязаних з інформаційною службою і помічю для членів еміґрантів. Ці недостачі і прогалини мусить виповнити управа товариства в найблизчому часі своєї праці. При цьому потрібним є, щоби працею і зав-

даннями товариства живіше, як досі, заінтересувалася широка українська суспільність.

ПРО СПІВПРАЦЮ ЕМІҐРАНТІВ.

Харитативна акція товариства є конечна і потрібна так само, як опіка над военними інвалідами, над сиротами, само-подорожуючими жінками і т. ін. Цю гуманітарну службу мусить виконувати товариство при помочі цілої суспільности і державних чинників.

Але змісту опіки і помочі еміґрантам не дасться виповнити самою гуманітарною акцією. Еміґранти не є тільки предметом гуманітарної акції, але є вони підметом і носителями суспільної творчости. А як такі мусять вони самі особисто вже від самих початків наміру еміґрувати взяти чинну участь в орґанізації своєї власної еміґрації і до цеї участи мусить приєднати їх наше товариство.

Першим кроком в орґанізації еміґрації самими еміґрантами мусить бути приступлення їх в члени товариства, подібно як це діється в професійних орґанізаціях робітництва, або кооперативно-культурних орґанізаціях рільників. Досі покутувала у декого з українських еміґраційних діячів думка, що не належить втягати в ряди товариства широких мас еміґрантів, бо це чомусь мало би принести шкоду самому товариству. Ніяких річевих арґументів на це не подавано. За це само життя виказало, що власне широкі маси еміґрантів самі без нічиєї помочі створили на чужині гарні і сильні суспільні і національні орґанізації. А така професійна орґанізація є в теперішних часах обмежень еміґрації конечно потрібна. Еміґранти самі мусять боротися з ріжного роду аґентами, зі злодіями, бандитами і контрабандистами підчас своєї мандрівки, самі мусять творити еміґраційні артілі при праці на арґентинських лятіфундіях, плянтаціях кави в Бразилії, чи при будовах залізниць і рільній праці на канадійських преріях. Вони, як промислові робітники на французьких копальнях і фабриках мусять входити у звязки з професійними орґанізаціями французького робітництва. Ще більша є потреба орґанізації еміґрантів при поселенню на ріллі і кольонізації. Спільне заняття кольонізаційних теренів, взаїмна поміч при будові нових кольоній, кооператива в ріжних галузях нової господарки, це-ж є такі конечні і потрібні річи, що самі кажуть за себе і дивуватися треба, що досі у нас не створено справжньої новочасної орґанізації еміґрантів, які давно вже мають анґлійці, німці, еспанці, італійці і інші.

Четверті Загальні Збори товариства повинні добре застановитися над цею справою і знайти способи, як створити нашу орґанізацію еміґрантів.

КОЛЬОНІЗАЦІЙНІ І ФІНАНСОВІ ПІДПРИЄМСТВА.

Завершенням модерної еміґрації є кольонізаційні підприємства і фінансування еміґрації. Цего саме Товариство Опіки над Українськими Еміґрантами само не може вести, бо не має до цего ані компетенції, ані відповідного апарату. Але обовязком товариства є дати ініціятиву в створенню цих підприємств. Над цим також мусять поважно застановитися четверті Загальні Збори Т.О.Н.У.Е.

РІЧИ МОЖЛИВІ ДО ВИКОНАННЯ.

Намічені вкоротці завдання і пляни нашого товариства, це є трудні справи і вимагають багато твердої праці. Але це все є річи можливі до виконання і мусять бути виконані.

Іван Івашко.

Загальні Збори.

ТОВАРИСТВА ОПІКИ НАД УКРАЇНСЬКИМИ ЕМІҐРАНТАМИ У ЛЬВОВІ

відбудуться дня 15 червня 1929 р. у власній домівці при вул. Городецькій ч. 95, I. пов. в 4 год. пополудні з таким порядком нарад:

1. Відчитання протоколу з останніх загальних зборів.
2. Звіт уступаючого виділу і контрольної комісії.
3. Уділення абсолюторії.
4. Вибір двох членів, двох заступників і контрольної комісії.
5. Внески й запити.

За Управу:

М. Заячківський президент. *д-р В. Константинович* секретар.

Злидні на плянтаціях кави.

НЕДОЛЯ БЕСАРАБСЬКИХ УКРАЇНЦІВ.

Супроти недостачі робітників на плянтаціях кави в бразилійській провінції Сао Павльо, головно після припинення італійської еміґрації, плянтатори кави почали пошукувати по світі за новими робітниками. На перший огонь пішли ромуни. В справі цеї еміґрації ось що пише за бразилійською пресою „Виходзьца“:

„На перший огонь пішли ромуни. Їх держава, в якій близько 30 відсотків населення належить до національних меншостей, забажала через еміґрацію позбутися неромунських елементів. Допущено до шаленої аґітації серед бесарабських українців за виїздом до „вимріяної країни щастя“, якою мало бути далеке екзотичне Сао Павльо. Кількадесять тисяч селян продало свої маєтки і виїхало до Сантос“.

„Не багато потреба було днів, щоби розвіяти серед еміґрантів мрії про казочне щастя за морем, про легке майже без праці життя. Скоро вони переконалися, що й в Сао Павльо треба працювати, що там не городять плотів ковбасами, що капанґи (дозорці) на плянтаціях кави не від паради носять бичі і в разі потреби потрафлять добре вимолотити скіру повільному, а навіть менше рухливому робітникові. Може бути, що положення їх не було таке зле, як опісля вони оповідали, але стояло воно в разячій суперечности до цего, що вони сподівалися застати в Бразилії, про що чули з оповідань несовісних аґентів“.

„Зведені, огірчені, обурені забажали вони повернути до батьківщини. *Масово помандрували до надбережних портів, домагаючися, аби відвезено їх до рідної Бесарабії. Стрінув їх одначе гіркий завід, бо румунський консуль відмовив їм поворотної візи.* Вони мусіли, раді не раді, розпочати нове життя в краю, до якого так скоро знеохотилися“.

Польська кольонізація в Еспіріто Санто.

В „Бюлетені Е. У.“ з дня 1. 6. ц. р. читаємо, що з днем 29 мая ц. р. розпочалася рекрутація польських родин на виїзд до бразилійської провінції Еспіріто Санто в ціли поселення на землі в муніціпії Колятіна. Рекрутація цих родин не буде відбуватися на просторі цілої Польщі, тільки в воєвідствах: келецькім, краківськім і в повітах Кольно і Остроленка білостоцького воєвідства. Предвиджується, що цего року виїде загалом всего 200 родин.

Кольонізацію в Еспіріто Санто має переводити торговельне товариство під назвою Кольонізаційне Товариство в Варшаві С. з о. п. Це підприємство одержало від уряду бразилійської провінції 50.000 гектарів землі, яку має скольонізувати протягом 8 літ около 1800 родинами. Вербунок, добір, транспортування і оселення польських родин має відбуватися під доглядом і контролею Еміґраційного Уряду, при чому кольонізаційне товариство носить характер з обмеженим обсягом ділання.

Еміґраційний Уряд видав докладну інструкцію як мається переводити цілу акцію. В 8-ому уступі цеї інструкції поручається Державним Урядам Посередництва Праці в ціли запобіження непожаданому спопуляризуванню еміґрації до Еспіріто Санто і недопущення до т. зв. еміґраційної горячки енерґійно протиділати еміґраційній аґітації і негайно доносити приналежним експозитурам Еміґраційного Уряду про всі цего рода явища, а передовсім звертати увагу на діяльність т. зв. аґентів і бюр порад. Недозволеним є безпосереднє уділювання інформацій місцевим пресовим орґанам; вони можуть користати тільки з урядових публікацій Еміґраційного Уряду. Нестислі ґазетні інформації мається простувати.

З оголошення Еміґраційного Уряду слідує, що рекрутація родин на поселення в Бразилії відбудеться на малому просторі польських західних воєвідств. Не возьмуть в ній участи східні воєвідства, а тим самим акція кольонізації Еспіріто Санто цілком не дотикає українського населення. Еміґраційний Уряд дуже осторожно приступає до цеї акції, яку треба уважати з одної сторони як експеримент, а з другої сторони як спробу пляновової кольонізаційної акції.

Ніхто не скриває великих трудностей а передовсім кліматичних, в розпочатій кольонізації. Знаючи одначе тверду природу польського еміґранта, можна припускати що цей експеримент не є цілком безвиглядний.

Обмеження еміґрації до Арґентини.

Довідуємося, що Еміґраційний Уряд з огляду на ситуацію на арґентинському ринку праці, обмежив частинно на протяг кількох найблизчих тижнів еміґрацію до Арґентини.

Хто може їхати, а хто ні, про це подамо докладну вістку в найблизчому числі.

Еміґрація до Франції.

Товариство Опіки над Українськими Еміґрантами у Львові повідомляє що в червні ц. р. відбудеться реєстрація рільних робітників і жінок до Франції в львівськім і станиславівськім воєвідстві через Державні Уряди Посередництва Праці в таких місцевостях:

ВОЄВІДСТВО ЛЬВІВСЬКЕ:

САМБІР 11. червня ц. р.
ЛІСКО 12. червня ц. р.
РАВА РУСЬКА 14. червня ц. р.
ЛЬВІВ 15. червня ц. р.
ДОБРОМИЛЬ 21. червня ц. р.
ЛЮБАЧІВ 22. червня ц. р.

Реєстрація в Уряді Посередництва Праці в Перемишлі і Тарнобжеґу буде подана в слідуючім числі.

ВОЄВІДСТВО СТАНИСЛАВІВСЬКЕ:

СТРИЙ 17. червня ц. р.
СТАНИСЛАВІВ 18. червня ц. р.
КОЛОМИЯ 19. червня ц. р.

На терені тернопільського воєвідства відбудеться мабуть реєстрація в місяці липні.

Зазначуємо, що до транспортів мущин, які їдуть до копалень будуть приняті тільки ті, що є вільного стану і в віці від скінчених 18 до 35 літ.

Жінок низче 30 літ, що не вміють читати ні писати, принимати не будуть. До пільних робіт буде принятих мале число осіб, які покінчили 21 літ життя. На кошта подорожі кожний повинен мати приготовані гроші від 15—30 зол. залежно від стації, з котрої виїзджає.

Загальні Збори Кружка Т. О. Н. У. Е. в Станиславові.

Дня 7 червня ц. р. о 7 год. вечора відбулися Загальні Збори Кружка Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами в Станиславові, з таким порядком нарад: 1. Відкриття Зборів; 2. Звіт з діяльности і уділення уступаючому виділові абсолюторії; 3. Вибір нового виділу і контрольної комісії: 4. Внески й запити.

На збори прибув делеґат Матірнього Товариства зі Львова ред. З. Пеленський.

Збори відкрив і зложив звіт голова о. Д. Стек. В своїй промові вказав він на те, що Кружок досі не міг проявляти ширшої діяльности, бо не мав відповідного льокалю. Щойно в травні ц. р. управа „Народнього Дому“ відступила для Кружка льокаль.

так що щойно тепер є можлива реальна праця Кружка.

Відтак виголосив привітну промову делеґат Матірнього Товариства ред. З. Пеленський. Промовець зясував присутним ціль і завдання товариства, підкреслив велике значіння і вагу суспільної опіки над еміґрацією та виказав ті досягнення, які Т.О. Н.У.Е. досі зробило. Закінчив свою промову зазивом до інтензивної праці в тій ділянці та до втягнення до цієї праці ширших кругів громадянства.

Опісля вибрано новий виділ в такому складі: голова о. Д. Стек, заст. голови інж. В. Дутка, секретар проф. Я. Ковальський, члени виділу д-р М. Литвинович і М. Лепкий. Заступники членів: д-р Ю. Олесницький і о. І. Терешкун. Контрольна комісія: д-р І. Волянський, В. Тимцюрак, М. Кушнір і о. І. Дуткевич як заступник.

Обмірковано під кінець такі справи, як вкладка до кружка в висоті 6 зол. річно та справу загальних зборів Матірнього Товариства у Львові. Рішено вислати двох делеґатів: сен. О. Черкавського та секр. кружка Я. Ковальського.

На цім збори закрито.

КАНАДА.

ТРЕБА ТОЧНО ВИПОВНЯТИ АПЛІКАЦІЇ.

Дуже часто трапляється, що на пермітах і поіменних візваннях (номінейшен) подається недокладні або перекручені імена й назвиска, місцевости та вік майбутніх еміґрантів. Діється це тому, що або аплікант не знає докладно даних, що відносяться до будучого еміґранта, або анґлійські писарі перекручують по свойому назви осіб і місцевостей. Внаслідок цего при виїзді мають еміґранти багато неприємностей і мусять ріжними посвідками справляти помилки на пермітах і номінаціях. Звертаємо на це увагу канадійських аплікантів і поручаємо, аби вони припильнували, щоби на пермітах і номінаціях правильно вписували імя, назвиско, місце замешкання і вік еміґрантів.

ДО ЖНИВ НЕМА ЗАПОТРЕБУВАННЯ.

Канадійські фармери не зголосили через управи канадійських залізниць ніякого запотребування на рільних робітників до жнив з Польщі. Тому Державні Уряди Посередництва Праці не кваліфікують тепер рільних робітників без афідавіту до Канади, а Еміґраційний Уряд не видає для цеї катеґорії еміґрантів посвідок на безплатні пашпорти.

ГРОШЕВІ ТРУДНОЩІ ВИЇЗДЖАЮЧИХ РОДИН.

З причини тісноти на грошевому ринку, багато родин, які задумували виїхати цего року до Канади в ціли набуття там власних фарм, змушені є відложити свій виїзд на пізніше, бо нема купців з готівкою. Деякі родини, які вспіли продати свій маєток, не могли дістати на руки цілої готівки і замісць неї одержали або векслі, або гіпотечне забезпечення.

ВИЇЗД ВДІВ ДО КАНАДИ.

Канадійський іміґраційний офіцир в Ґданську вимагає від вдів, які виїзджають до Канади і лишають малолітні діти в краю, аби предложили йому при видачі канадійської візи лікарські свідоцтва, стверджуючі, що ті діти є цілком здорові, а надто посвідку з громадського уряду, в якій стверджується, що діти будуть мати опікунів в краю і будуть мати забезпечений прожиток. Без цих двох посвідок вдови не дістануть канадійської візи.

ІМІҐРАЦІЯ В 1928 Р.

Після обчислень іміґраційного уряду в Оттаві прибуло в 1928 р. до Канади разом 166.782 еміґрантів з таких країв: З Анґлії 28.762, зі Шкоції 15.183, з Ірляндії 8.875, з Валії 3.028, отже разом з британських островів 55.848 душ. Зі Зєдинених Держав Америки приїхало 29.933 еміґрантів. З упривілейованих країв приїхало разом 27.909, а в тому з Німеччини 13.664, з Данії 3.732, зі Швеції 3.424, з Норвеґії 2.241, з Фінляндії 3.674, з Франції 675, з Ісляндії 26. З усіх інших „небажаних" країв приїхало разом 53.092 еміґрантів, а в тому: 16.039 українців, 8.319 поляків, 6.265 мадярів, 4.438 словаків, 3.532 жидів, 2.890 югославян, 1785 литовців. Решта припадає на іміґрантів інших народів. *Українці становили 10 проц.* загального числа іміґрантів і були *на третьому місці* зараз по еміґрантах з британських островів і Зєдинених Держав Америки.

ПРИЗНАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ.

В сенаті Канади перейшов дня 13. квітня в третім читанню інкорпораційний акт української греко-православної церкви в Канаді. Пару тижнів перед тим той самий акт перейшов в палаті послів. Це значить, що українська православна церква в Канаді дістала чартер і стала вповні признана церковною орґанізацією.

ЗЄДИНЕНІ ДЕРЖАВИ АМЕРИКИ.

ПЛАТНЯ ФАРМЕРСЬКИХ РОБІТНИКІВ.

По обрахункам Федерального Департаменту Хліборобства пересічна заробітна платня фармерських робітників в Америці представляється в таких цифрах: на місяць з помешканням і харчами 35 дол., без помешкання і харчів 49 дол.; денна платня з „бордом" 1.80 дол., без „борду" 2.30 дол. Це пересічні суми для цілої Америки.

В ріжних сторонах вони очевидно більші, або й менші. На Далекому Заході пересічна заробітна платня 54 доляри на місяць з харчами і 77 без харчів; це більше чим на сході і на півдні.

На півдні хліборобські робітники заробляють найменше: пересічно 24 доляри на місяць з „бордом" і 35 долярів на своїх харчах. Денна платня там від 1.26 до 1.65 дол., залежно від того, чи з харчуванням чи без.

НОВІ ІМІҐРАЦІЙНІ КВОТИ.

На випадок, як з 1. липня ц. р. увійде в життя зміна іміґраційного закону, то квота (число) допущених річно з поодиноких країв до Зединених Держав буде представлятися як слідує:

Анґлія	65.791
Австрія	1.413
Бельґія	1.304
Чехословаччина	*2.874*
Данія	1.181
Естонія	116
Фінляндія	569
Франція	3.086
Греція	307
Еспанія	3.153
Ірляндія	17.853
Італія	5.802
Югославія	845
Литва	386
Лотва	236
Німеччина	25.957
Норвеґія	2.377
Польща	*6.524*
С. С. С. Р.	*2.784*
Румунія	*295*
Сирія	123
Туреччина	226
Швайцарія	1.707
Швеція	3.314

На інші держави призначено по 100 осіб річно.

В квоті мають першенство родичі американських горожан, жінки й невінчані діти до 21 літ еміґрантів замешкалих в Америці і незначне число викваліфікованих рільників.

КОЖУШАНА ІНДУСТРІЯ В АМЕРИЦІ.

Кожушана чи то кушнірська індустрія належить до тих промислів, які останніми роками в Америці швидко виросли і розвинулись. В 1914-ім році раховано всього 1.300 кушнірських робітень, в яких працювало 9.000 робітників і разом з ними здебільша теж самі власники. В 1925-ім році кількість робітень піднялась до 2.000 і число робітників до 17.000. Робітні ті виросли на великі підприємства, куди більші ніж перед десяти роками. Гуртову вартість виробленого товару оцінено в 1914 році на 44 міліони, в 1925 році мало не на шість раз стільки, а саме 254 міліони.

Найбільше такої звірини, що здатна на кожухи, виводиться в долині Міссісіпі. На американський ринок звідтіля приходить більше шкір ніж з Канади або Сибіру. Аляска теж продає щорічно в Сполучених Державах шкір на чотири міліони долярів. Але Америка потребує багато більше кожухів ніж має шкір на них і передовсім потребує шкір з такої звірини, якої в Америці нема. Тому приходиться американським кушнірам купувати сирий товар на заграничих ринках, мало не по всім світі. В Сполучені Держави привозиться річно на 136 міліони долярів шкір на кожухи.

Найбільше кожухів шиють з хохулі („москрат"), тхора („сконк) і янота („ракун"). Останніми часами почали закладати фарми для розплоду лисів. Всі шкіри чорних і сріблистих лисів, що заповняють тепер американський ринок, походять з тих розплодових фармів.

Найбільше звірини для кожушаного промислу ловлять в долині ріки Місісіпі, передовсім в стейтах Луізіяні і Арканзо, також на півночі, в Мишиґен і Мінесоті. Великого звіра поступ цивілізації вже давно вигубив, але малого виводиться в Америці ще багато. Звироловством займаються найбільше самі фармери, яким воно дає побічний заробіток. Шкіри відсилають до гуртівних купців, які їх сортують і оцінюють та продають кушнірам. В Сент Луіс є найбільший ринок для скуповання сирих шкір.

БРАЗИЛІЯ.

КОЛЬОНІЯ АНТОНІЮ ОЛІНТО.

Життя в цій кольонії розвивається гарно. Є там українська школа, до якої ходить 73 дітей. Учителює п. Ірена Рева. Число учнів з кожним роком збільшується.

Дня 24 березня засновано товариство „Просвіта". Предсідником вибраний п. Ілля Вонс, заступником М. Козак, секретарем Г. Висоцький. До товариства вписалося коло 50 членів.

ФРАНЦІЯ.

ПІДВИШКА ПЛАТЕНЬ ПОЛЬСЬКИМ ГІРНИКАМ У ФРАНЦІЇ.

Бюлетень Е. У. подає, що від 1 мая 1929 р. підвищено незначно платню ґірників і робітників з Польщі занятих в копальнях залізної руди у Франції, як також підвищено кошти прохарчування. В контрактах означено:

I. Винагородження: 1) ґірникам, які здібні є до кермування роботами 26 фр. денно (пересічне винагородження: 31 фр.) разом з усіми додатками;

2) помічникам гірників 23 фр. (пересічне винагородження: 27 фр.) разом з усіми додатками; 3) робітникам при вантаженню 22 фр. денно разом з усіма додатками.

II. Захарчі: 9 до 11 фр. денно (замість як дотепер 8 до 10 фр.

На збіжевому ринку.

Спадок цін збіжжа.

Дня 24. марта ц. р. нотовано на збіжевій біржі в Шікаґо за один бушль пшениці (около 25 кґ): на май 1.22 дол.; липень 1.27; вересень 1.26. В тому самому дні на біржі в Вінніпеґу плачено за один бушль пшениці: на май 1.25; на липень 1.27; на

жовтень 1.27. За два місяці пізніще ось як виглядали нотування пшениці: Шікаґо 31. мая: пшениця: на май 0.95, на липень 0.97, на вересень 1.01; — Вінніпеґ 31. мая: пшениця: на май 1.05, на липень 1.05, на жовтень 1.02. В тому самому часі спали ціни на арґентинську пшеницю за сотнар з 9.65 пезів на 8.05.

Пересічно за два місяці спадок цін на пшеницю на світовому ринку виносив звиш 25 американських центів на одному бушлю. Острота цего спадку є мабуть найбільша, яку запримічено в повоєнних часах.

Як вияснити собі це явище?

На це зложилися ріжні причини. Передовсім спадок цін пшениці вказує, що на нашій землі під сучасну пору продукується річно більше збіжжа, як його можна сконсумувати. В Канаді, Зєдинених Державах Америки, в Арґентині і Австралії береться з кожним роком чим раз нові великі терени під управу збіжжа, якого призначенням є експорт. З другої сторони повоєнне зубожіння Европи і революційна заверуха в Китаю зменшили консумційну силу населення, яке хоч не раз не доїдає, але не має середників на закупно чужого збіжжа.

Не менше важною є друга причина, а саме: спекуляція збіжжам на велику скалю.

І так великі арґентинські збіжеві фірми, які у себе в краю не мають відповідних елеваторів, щоби замаґазинувати збіжжа, зараз по жнивах вивезли масу зерна до Европи, а передовсім до Ліверпулю, де сподівалися його готове від руки опродати, а опісля через відповідні біржеві операції заробити ще на ріжницях при купні-продажи на терміни. Це арґентинським спекулянтам не удалося з двох причин. По перше в канадійському збіжевому пулю змінено тактику в тому напрямі, що замість держати в резервах збіжжа, пущено його на світовий ринок. Знову під цим оглядом випередили канадійський пуль американські збіжеві фірми. А саме, коли показалося, що строга зима не так дуже ушкодила засіви і що цьогорічні жнива добре заповідаються, американські збіжеві фірми відразу „по американськи“ заграли на знижку, а то тим більше, що в Зєдинених Державах подорожіли гріш і кредит.

Американські транспортові підприємства пішли на руку американським збіжевим експортерам в тому напрямі, що в останніх часах знизили значно залізничі тарифи на збіжжа призначене до атлянтійських пристаней.

Так отже арґентинське, канадійське і американське збіжжа, а в першому ряді пшениця в конкуренційній боротьбі заляла в останніх двох місяцях европейський збіжевий ринок, що в консеквенції мусіло причинитися до спадку цін збіжжа на цілому світовому ринку.

На европейському збіжевому ринку замітний є хвилевий спадок цін на жито. Це поясню́ється тим, що в останньому часі Польща випустила на цей ринок своє жито, з якого поробила запаси минувшої осені.

При цьому сподіються, що в північній Америці, та в західній і середущій Европі, добре випадуть надходячі жнива, а теперішня посуха в Австралії і Арґентині також не буде мати значнішого впливу на урожай в цих краях, так що на загал є корисні вигляди на надходячі жнива. Ця надія на добрі майбутні жнива буде мати цей вплив на збіжевому ринку, що низькі ціни на збіжжа правдоподібно усталяться принайменше аж до нових зборів в Америці і Европі.

Редакція „Українського Еміґранта“ стрінулася із закидом, що слідження за світовим збіжевим ринком властиво не повинно належати до ресорту нашого часопису. На це пояснюємо, що заінтересування нашого часопису світовим збіжевим ринком випливає з цего фактичного стану, що наша повоєнна еміґрація має майже виключно рільничий характер. Тому всякі зміни і хитання на збіжевому ринку мають і мусять мати також вплив на нашу еміґрацію, на її розміри і темпо як при кольонізуванню нових теренів, так і при заробітних платах наших рільних робітників на чужині.

Як примір нашого твердження може послужити факт, що арґентинський міністр рільництва заповів, що в будучому сезоні зменшиться в Арґентині засівна площа на 10 відсотків, а в деяких місцевостях навіть на 20 відсотків. Це вменшення засівної площі в Арґентині буде безперечно мати вплив в напрямі зниження платень робітникам і в дальшій консеквенції на зменшення іміґрації до Арґентини.

Тому слідження за світовим збіжевим ринком попри загальну інформаційну службу, має також практичне значіння для наших еміґрантів.

Про хліборобство в Америці.

Жито, яке в хліборобських країнах Европи є найважнішим збіжжам, в Америці далеко не таке популярне. Пшениці, кукурузи, вівса і ячменю тут сіють і збирають багато більше. Одначе після війни продукція жита значно збільшилася, майже подвоїлася і в Америці. Передовсім на вивіз заграницю, але також тому, що заведено кращі породи жита і що воно більш видатне ніж пшениця.

Жито твердше ніж всяка інша пашня і через те може пережити навіть дуже гостру зиму і морози Норт Дакоти і Монтани. А через те, що раньше доспіває, то не так часто шкодить йому посуха і ржа. При низькій температурі воно прозябає і росте швидше ніж пшениця і тому можна його сіяти пізніше в осені. Землі не потребує особливо доброї і дає доволі добре жниво, навіть на піскуватім та піснім ґрунті, деб інше зерно зовсім не вдалося.

Жито родить майже всюди по Америці, та сіють його найбільше в Норт Дакоті, Мінесоті, Вис-

консин і Мишиґен. Для деяких ґрунтів в Небрасці і північно-східнім Колоредо воно надається краще ніж всяка інша пашня.

Жито привезено в Америку з Европи, власне декілька ріжних пород, які відріжняються ріжною величиною і закраскою зерна. Одначе звичайно говориться тільки про яре і озиме жито. Перше багато менше важне, менше видатне і сіють його багато менше. Добру прикмету має лише ту, що швидко доспіває і дає плід навіть тоді, коли засіяне пізно.

Важніше озиме жито, яке сіють в осені. Головні його породи такі: „Жито Розена“, привезене з Росії 1909 року, дуже розповсюдилося в Кензас, Небрасці і Мишиґен. Для холодніших сторін воно не досить видержує морози. Відзначається великими, добре набитими колосками і великим, темно-зеленкуватим зерном. „Дакольдове жито“, вирощене хліборобською досвідною стацією в Норт Дакоті, поширилось найбільше в Норт Дакоті і Канаді. „Шведське жито“, родом з Швеції, переважає в Мінесоті, Савт Дакоті, Ореґон і Вашинґтон. „Жито Шлянтеда“, з Німеччини, сіють в Висконзин. Ще інші відомі породи: „Петкус“, теж з Німеччини, „велике зимове“ з Франції і „Іванова“ з північної Росії.

Більшу частину американського жита — близько 80 процент всеї продукції — експортують до Европи, куди йде і зерно й мука. Решту зерна мелють тут і з муки — перемішаної з пшеничною мукою — печуть житний хліб.

В 1927 році експортовано жита на суму 40 міліонів долярів. Молоде жито нераз косять на пашу. Солому вживають найбільше на підстілку для худоби і також, коли вона вимолочена спеціяльною машиною, так, щоб стебло не ломилося, на опаковку то-що.

Інформатор.

Під повищим наголовком міститимемо адреси, потрібні кожному еміґрантові по приїзді на місце нового осідку. В тому числі подаємо адреси в Арґентині.

БУЕНОС АЙРЕС.

1. Консулярний виділ при посольстві П. Р.: Buenos Aires, Calle Las Heras № 1617.

2. Бюро посередництва праці при Іміґраційному Готелі. Перекладець п. А. Томчак.

3. Захист для еміґрантів (нічліги): Buenos Aires, Calle Quirno 928. Безплатні бони на нічліг видає консулярний виділ і Патронат.

4. Товариство „Просвіта“ (La Sociedad Ukr. „Prosvita“) — Buenos Aires, Calle Nueva York

5. Редакція „Українського Голосу“ (La voz ukrainiana) — Buenos Aires, Calle Lavalleja № 726.

6. Польський Патронат для еміґрантів: Buenos Aires, Calle Charcas 411.

Остерігаємо натомість усіх еміґрантів перед такими несолідними фірмами і аґенціями:

1. Аґенція праці „La Moderna“ при вул. Bernardo Irigoyen 432. 1. п.

2. Аґенція праці при вул. Кордоба 377.

3. Голярня „Арґентина“.

4. Аґенція праці „Бельо“ при вул. Кордоба 373.

6. Ресторан при вул. 25 de Mayo 722.

7. Аґенція праці „Ля Арґентіна“ при вул. Мексіко 1167.

Еміґранти, що приїзджають до Арґентини, повинні здержатися із закупном білля, обуви, одягу і т. д. Купець відразу пізнає чужого і стягне з нього подвійну або потрійну ціну. Коли хтось конче мусить щось купити, то нехай сам не йде, але із краяном, який знає тамошню мову.

Безплатні купелі для всіх находяться при вул. French 2430 і при вул. Cordoba 2226. Дають там безплатно мило й рушник.

Безплатна лікарня для всіх находиться при вул. Есмеральда 48. Є вона відкрита цілий день. Оглядини й лікування недуг, вириваня болючих зубів, ліки, все це полагоджують безплатно.

Еміґрант, який вже найшов працю, повинен мати записану адресу роботодавця.

БІБЛІОҐРАФІЯ.

КЛЕНОВИЙ ЛИСТ. Канадійський альманах. 1929. Накладом Товариства Опіки над Українськими Переселенцями ім.св. Рафаїла в Канаді. Вінніпеґ. Манітоба — Канада. Стор. 127.

Наше братнє товариство опіки над українськими переселенцями в Канаді від трьох років видає альманахи, призначені для українських еміґрантів. Ціллю цих альманахів є реєструвати життя і історію української еміґрації в Канаді на основі історичних джерел чи звичайних споминів, катальоґувати досягнення української еміґрації на всіх ділянках, економічній, культурній та політично-державній.

Досі вийшли три такі альманахи, а саме: *„На новому полі“*, *„Прерія“* і *„Кленовий лист“*. Всі вони крім ділового матеріялу по еміґраційному питанню, містять зразки красного письменства, яке теж є відбиттям еміґраційного життя.

В цьому характері зредаґований теж і альманах на 1929 рік „Кленовий лист“. Кленовий лист це знак Канади. Носить його на шапках і ковнірах канадійська армія, бачимо його на ріжних державних будинках і документах. Кленовий лист, це символ Канади, котра вкрита кленовими лісами.

І наше братнє товариство в Канаді уживає кленового листка, як свій знак з тим, що на ньому нарисований ще український знак.

Альманах пребогатий змістом. Поезії, оповідання, інформаційні статті, огляди українського і загальноканадійського життя, статті на теми господарства в Канаді, сміховинки і безліч фотоґрафій, що ілюструють статті, чи життя українських еміґрантів в Канаді взагалі.

Недостача місця не позваляє нам обширно об-

мірковувати кожну статтю зокрема. В міру можливости редакція „У. Е.“ постарається ті цінні матеріяли використати на сторінках часопису.

Комунікат.

Товариство Опіки над Українськими Еміґрантами у Львові повідомляє, що крім бюра у Львові і в Тернополі ведуть ще такі кружки свої бюра для членів:

КРУЖОК В САМБОРІ, БЮРО САМБІР, ВУЛ. ШОПЕНА ч. 6.

КРУЖОК В СТАНИСЛАВОВІ, БЮРО СТАНИСЛАВІВ, ВУЛ. ЛЄЛЄВЕЛЯ ч. 2.

Кружки ці полагоджують справи своїх членів, які задумують еміґрувати і до них повинні зголошуватися всі члени Товариства, яких повіти належать до діяльности даного кружка.

ХРОНІКА.

НАРАДА В СПРАВІ ЕМІҐРАЦІЇ. В Парижі через чотири дні радив зїзд польських консулів у Франції і Бельгії над справою положення еміґрантів у Польщі. Порушено головно умовини, серед яких живуть еміґранти та відносини на праці, котрі багато лишають до бажання. Зїзд повзяв в тім напрямі деякі постанови.

КАТАСТРОФА. В Буенос Айрес наслідком землетрусу завалилася копальня олова. Багато робітників присипала земля.

ПІДВИШКА ЦІНИ КОРАБЕЛЬНИХ КАРТ. На пароходах „Кракус“ і „Святовід“, які відходять з Ґдині до Полудневої Америки, підвищено від 15 мая ц. р. ціну корабельних карт III. кляси з 950 зол. на 1000 зол.

ГРОШЕВІ ПОСИЛКИ ІЗ У. Р. С. Р. Польське міністерство внутрішних справ видало обіжник до всіх воєводів в краю в справі леґалізацій документів і свідоцтв убожества, виданих польською владою, які треба предкладати радянській владі, щоби одержати дозвіл на висилку допомог своякам, які живуть в Польщі. Міністерство внутрішних справ повідомляє, що наслідком вияснень, одержаних від радянського посольства, відпадає конечність леґалізації цих документів міністерством закордонних справ. Тому не треба тепер пересилати ці документи до міністерства закордонних справ у Варшаві.

НЕВДЯЧНА ВИПРАВА. Німецький Цепелін, який під проводом д-ра Екенера вибрався до Америки, потерпів невдачу. Наслідком несправности моторів, буря збила його зі шляху, так що він осів у Франції і мусів перервати подорож.

СТРАШЕННИЙ ВИБУХ В ШПИТАЛІ. В місті Клівленді, в Зєдинених Державах, дня 15 травня наступив вибух в шпиталі, в якому находилося до 200 хорих. Наслідком вибуху позападалися мури, під якими найшло смерть коло 100 хорих. Деякі згинули від ґазів. Причиною вибуху був пожар, який повстав в рентґенівському кабінеті. Від нього загорілися і вибухли склади хемікаліїв, головно резервуари кисню. Втрати дуже великі. Цілий шпиталь здемольований.

ФАЛЬШУВАННЯ ДОКУМЕНТІВ. Справа фальшування документів аби дістатися до З. Держав звернула на себе увагу стейтового департаменту. Всі документи, як: пашпорти, візи, цертифікати уродження та інші, дуже часто трапляються пофальшовані. Показується також, що фальшування пашпортів зросло цего року два рази більше, як минулого року. Загально департамент видав мин. року 188.000 пашпортів, а консулярні бюра за границею видали 369.500 віз на переїзд до Злучених Держав. Найгрізнішим є фальшування цертифікатів уродження, щоби доказати право горожанства. Завдяки стараннями одного з консулятів удалося викрити в Европі ґрупу фальшівників, що уможливили 70 еміґрантам дістатися до Злуч. Держав на підставі фальшивих документів. Фальшування документів є найбільше розвинене в тих країнах, де еміґраційна квота вже на кілька літ наперед вичерпана. Стейтовий департамент враз із департаментом справедливости розпочали енерґійну акцію, щоби запобігти дальшому фальшуванню. В послідних часах приловлено багато чужинців у заграничних та американських пристанях.

УКРАЇНСЬКА СПІВАЧКА. Кожного року відбуваються у Вінніпеґу музичні та співацькі пописи. Такий попис відбувся і цього року в днях 15—27 квітня, в якому взяло участь кілька тисяч осіб. Зпоміж українців, які пописувалися на тих музичних і співацьких пописах грою на інструментах або співом, найкраще вславилася співом п. Ольга Павлова, замужна донька о. П. Божика з Вінніпеґу. Дістала вона першу нагороду. П. О. Павлова ще молода, бо має щойно 19 літ.

ЗМІСТ:

Видає Т-во Опіки над Українськими Еміґрантами. — За редакцію відповідає Генрик Рогожинський.
З друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.